

BÀI 5

TỰ LẬP

YÊU CẦU CẦN ĐẠT

- Nói được khái niệm tự lập.
- Liệt kê được các biểu hiện của người có tính tự lập.
- Hiểu vì sao phải tự lập.
- Đánh giá được khả năng tự lập của bản thân và người khác.
- Tự thực hiện được nhiệm vụ của bản thân trong học tập, sinh hoạt hằng ngày, hoạt động tập thể ở trường và trong cuộc sống cộng đồng; không dựa dẫm, ỷ lại và phụ thuộc vào người khác.

KHỞ ĐỘNG

Trả lời nhanh

Câu hỏi: Những việc nào em có thể tự làm ở nhà, ở trường thể hiện tính tự lập?

KHÁM PHÁ

1. Sống tự lập

Quan sát hình ảnh và trả lời câu hỏi

- Những việc làm trên thể hiện tính cách gì?
- Bản thân em đã tự làm được việc nào trong những việc trên?
- Em hiểu thế nào là tự lập?

- Tự lập là tự làm lấy các công việc bằng khả năng và sức lực của mình.
- Tự lập không có nghĩa là biệt lập, chỉ biết đến mình, không cần quan hệ với ai, không nhờ ai giúp đỡ việc gì.

2. Biểu hiện của tính tự lập

a. Quan sát hình ảnh và cho biết biểu hiện của tính tự lập

b. Hãy kê bảng vào vở rồi liệt kê các biểu hiện của tính tự lập và trái với tự lập theo mẫu dưới đây:

TT	Lĩnh vực	Biểu hiện của tự lập	Biểu hiện trái với tự lập
1	Trong sinh hoạt hằng ngày	?	?
2	Trong học tập	?	?
3	Trong lao động	?	?

- Biểu hiện của tự lập:
 - Tự tin, tự làm lấy việc của mình.
 - Bản lĩnh, tự mình tìm cách vượt qua khó khăn.
 - Có ý chí nỗ lực phấn đấu, kiên trì, bền bỉ thực hiện kế hoạch đã đề ra.
- Biểu hiện trái với tự lập:
 - Ỗ lại, dựa dẫm vào người khác.
 - Trông chờ vào may rủi.
 - Sống biệt lập, chỉ biết đến mình, không cần quan hệ, không nhờ ai giúp đỡ việc gì.

3. Ý nghĩa của tính tự lập

a. Đọc thông tin và trả lời câu hỏi

Long là học sinh giỏi môn Toán và các môn khác như Văn, Hoá, Sinh, Tiếng Anh. Năm lớp 12, Long đã đoạt giải nhất môn Toán trong kì thi học sinh giỏi cấp tỉnh.

Từ năm lớp 10, Long đã chủ động xin ba mẹ cho đi làm thêm ở một quán cà phê. Vì xót con, mẹ Long ngăn cản, sợ con đi làm gặp những tình huống không hay.

Sau khi đã thuyết phục mẹ đồng ý, Long thấy mình có thời gian rảnh rỗi nên đi làm thêm để trải nghiệm. Nhờ đó, Long có một khoản tiền nho nhỏ mua sách vở và những món đồ mình yêu thích mà không phải xin tiền ba mẹ.

Theo Long, tinh thần tự lập trong mỗi người rất quan trọng. Nó không chỉ giúp bạn trẻ tự chủ, bản lĩnh trong cuộc sống, mà còn là cách để giảm bớt gánh nặng cho ba mẹ.

- a) Em có suy nghĩ gì qua thông tin trên?
- b) Vì sao anh Long có thể mua sách vở và những món đồ mình yêu thích mà không cần phải xin tiền ba mẹ?
- c) Có ý kiến cho rằng, người tự lập là người không cần sự giúp đỡ từ người khác. Em có đồng tình với quan điểm trên không? Vì sao?

b. Thảo luận cùng các bạn về ý nghĩa của tự lập

- Đối với kết quả học tập và làm việc của bản thân.
- Đối với mỗi cá nhân, gia đình và xã hội.

- Tự lập là một trong những đức tính tốt của con người, giúp chúng ta làm chủ được suy nghĩ và tự chịu trách nhiệm trước những việc mình làm.
- Rèn luyện và hình thành tính tự lập vô cùng cần thiết, bởi nó không chỉ giúp chúng ta tự tin, bản lĩnh, giải quyết các công việc hiệu quả và làm chủ được cuộc sống mà còn nhận được sự kính trọng của mọi người.

LUYỆN TẬP

① Em đồng tình hay không đồng tình với các ý kiến dưới đây? Vì sao?

- A. Tính tự lập không tự nhiên mà có.
- B. Chỉ có con nhà nghèo mới cần sống tự lập.
- C. Học cách sống tự lập để trưởng thành.
- D. Nên tự lập càng sớm càng tốt.
- E. Tự lập sẽ dễ trở thành người ích kỉ, độc đoán.

- ② Em hãy kể lại những việc làm của bản thân không thể hiện tính tự lập trong cuộc sống và nêu cách khắc phục.
- ③ Trong giờ kiểm tra Toán, gặp bài khó, Nam loay hoay mãi vẫn chưa giải được. Thấy sắp hết giờ mà bạn vẫn chưa làm xong bài, Dũng ngồi bên cạnh đưa bài đã giải sẵn cho Nam chép.
- a) Em có nhận xét gì về việc làm của Nam và Dũng?
 b) Nếu là Nam, em sẽ làm gì? Vì sao?
 c) Nếu là Dũng, em sẽ làm gì? Vì sao?
- ④ Hãy kể lại những hoạt động, việc làm thể hiện tính tự lập của các bạn trong lớp, trong trường mà em đã quan sát hoặc tham gia. Em học tập được điều gì khi quan sát và tham gia các hoạt động đó?

VẬN DỤNG

- ① Hãy lập kế hoạch rèn luyện tính tự lập của bản thân theo bảng hướng dẫn dưới đây và chia sẻ cùng các bạn trong nhóm:

TT	Thời điểm	Biểu hiện tự lập của em
1	Khi ở nhà	?
2	Khi ở trường	?
3	Khi đi du lịch, dã ngoại	?

- ② Em tham gia một trại hè trong 4 ngày, sống xa gia đình. Hãy viết nhật kí, liệt kê những công việc chuẩn bị của em trước chuyến đi, những việc em làm trong thời gian ở trại hè, thể hiện tính tự lập của em khi xa bố mẹ.